

Banca Națională a României

Ordin nr. 23/2006

din 15/12/2006

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1031 din
27/12/2006

privind cerințele suplimentare de adecvare a
capitalului, tranzacțiile intragrup și concentrarea
riscurilor la nivelul unui conglomerat financiar

Nr. 23/120/113.136

Banca Națională a României
Comisia Națională a Valorilor Mobiliare
Comisia de Supraveghere a Asigurărilor

Având în vedere dispozițiile art. 15 alin. (1) și (2), ale art. 16 și ale art. 18 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2006 privind supravegherea suplimentară a instituțiilor de credit, a societăților de asigurare și/sau de reasigurare, a societăților de servicii de investiții financiare și a societăților de administrare a investițiilor dintr-un conglomerat financiar,

în temeiul dispozițiilor art. 48 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, al dispozițiilor art. 1, art. 2 și ale art. 7 alin. (1), (3), (10) și (15) din Statutul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, aprobat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 25/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 514/2002, modificat și completat prin Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare, al dispozițiilor art. 4 alin. (26) și (27), ale art. 5 lit. a) și ale art. 8 alin. (1) din Legea nr. 32/2000 privind activitatea de asigurare și supravegherea asigurărilor, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 20 și 55 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2006,

Banca Națională a României, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare și Comisia de Supraveghere a Asigurărilor emit următorul ordin:

CAPITOLUL I
Domeniul de aplicare și definiții

Art. 1. - (1) Prezentul ordin stabilește modul de determinare a cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului, identificarea și raportarea tranzacțiilor intragrup și a concentrărilor de riscuri la nivelul unui conglomerat financiar.

(2) Prezentul ordin se aplică entităților reglementate, persoane juridice române, care sunt supuse supravegherii suplimentare exercitate de către coordonator la nivelul unui conglomerat financiar.

Art. 2. - (1) Termenii și expresiile folosite în prezentul ordin au semnificația prevăzută în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2006 privind supravegherea suplimentară a instituțiilor de credit, a societăților de asigurare și/sau de reasigurare, a societăților de servicii de investiții financiare și a societăților de administrare a investițiilor dintr-un conglomerat financiar.

(2) Pentru scopul aplicării prezentului ordin, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

- a) cerințe de solvabilitate - cerințele de adecvare a capitalului/cerințele de solvabilitate, reglementate potrivit regulilor sectoriale la nivel individual și, după caz, la nivel consolidat;
- b) cotă proporțională - proporția din capitalul social subscris care este deținută, direct sau indirect, de o entitate care deține o participație într-o altă entitate;
- c) cerință de solvabilitate noțională - cerința de capital la care o entitate nereglementată din sectorul financiar ar trebui să se conformeze în baza regulilor sectoriale aplicabile, ca și cum ar fi o entitate reglementată a aceluia sector financiar.

CAPITOLUL II
Adecvarea capitalului

SECȚIUNEA 1
Dispoziții generale

Art. 3. - Calculul cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului entităților reglementate dintr-un conglomerat financiar se efectuează în conformitate cu principiile tehnice prevăzute la secțiunea a 2-a și, potrivit deciziei coordonatorului, cu una dintre metodele tehnice de calcul prevăzute în secțiunea a 3-a.

Art. 4. - Impunerea de către coordonator, potrivit prevederilor art. 16 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2006, a unei anumite metode de calcul al cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului va ține cont de structura conglomeratului financiar și va avea în vedere obiectivele supravegherii suplimentare, în special cele referitoare la concentrarea riscurilor și tranzacțiile intragrup, precum și protejarea obiectivelor supravegherii la nivel sectorial.

Art. 5. - (1) Entitatea reglementată care este liderul conglomeratului financiar sau, după caz, societatea financiară holding mixtă ori entitatea reglementată identificată potrivit prevederilor art. 15 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2006 va efectua calculul cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului anual și va transmite coordonatorului rezultatele calculului și datele relevante care au stat la baza efectuării acestuia.

(2) Transmiterea datelor prevăzute la alin. (1) se va face în termen de 7 luni de la finele perioadei de referință.

SECȚIUNEA a 2-a Principii tehnice

2.1. Domeniul de aplicare și forma calculului cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului

Art. 6. - (1) Indiferent de metoda utilizată pentru calculul cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului, atunci când o entitate este filială și prezintă un deficit de solvabilitate sau, în cazul unei entități nereglementate din sectorul financiar, un deficit de solvabilitate noțională, în vederea calculului cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului trebuie să fie luat în considerare deficitul total de solvabilitate al filialei.

(2) În situația prevăzută la alin. (1), în cazul în care, în opinia coordonatorului, răspunderea societății-mamă care deține o cotă-parte din capital este limitată în mod clar și strict la acea cotă-parte din capital, coordonatorul poate permite ca deficitul de solvabilitate al filialei să fie luat în considerare în mod proporțional.

Art. 7. - În situația în care nu există legături de capital între entitățile dintr-un conglomerat financiar, coordonatorul, după consultarea celorlalte autorități competente relevante, determină nivelul cotei proporționale care trebuie să fie luat în considerare pentru calculul cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului, având în vedere răspunderea determinată de relația existentă între entitățile în cauză.

2.2. Alte principii tehnice

Art. 8. - (1) Indiferent de metoda folosită pentru calculul cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului entităților reglementate dintr-un conglomerat financiar, coordonatorul și, acolo unde este necesar, celelalte autorități competente implicate asigură aplicarea următoarelor principii:

a) eliminarea utilizării multiple a elementelor eligibile pentru calculul fondurilor proprii la nivelul conglomeratului financiar, precum și a oricărei creări inadecvate de fonduri proprii în interiorul grupului.

Pentru asigurarea eliminării utilizării multiple a fondurilor proprii și a creării inadecvate de fonduri proprii în interiorul grupului, autoritățile competente aplică, prin analogie, principiile relevante prevăzute în cadrul regulilor sectoriale aplicabile;

b) cerințele de solvabilitate pentru diferitele sectoare financiare reprezentate într-un conglomerat financiar trebuie să fie acoperite de elemente de fonduri proprii, în conformitate cu regulile sectoriale corespunzătoare.

(2) În cazul în care există un deficit de fonduri proprii la nivelul conglomeratului financiar, vor fi luate în considerare pentru verificarea îndeplinirii cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului numai elementele de fonduri proprii care sunt eligibile potrivit tuturor regulilor sectoriale. Aceste elemente de fonduri proprii sunt denumite în continuare capital intersectorial.

(3) În cazul în care regulile sectoriale prevăd limite cu privire la eligibilitatea anumitor instrumente de fonduri proprii, care ar putea fi considerate drept capital intersectorial, aceste limite se aplică în mod corespunzător la calculul fondurilor proprii la nivelul conglomeratului financiar.

(4) În situația în care există limite sectoriale diferite cu privire la eligibilitatea anumitor instrumente de fonduri proprii, în vederea determinării capitalului intersectorial se va lua în considerare la calculul fondurilor proprii la nivelul conglomeratului financiar limita sectorială cea mai mică.

Art. 9. - La calculul fondurilor proprii la nivelul conglomeratului financiar, autoritățile competente trebuie să ia în considerare eficacitatea transferabilității și disponibilitatea fondurilor proprii între diferitele entități juridice din cadrul grupului, ținând cont de obiectivele stabilite de regulile de adecvare a capitalului.

Art. 10. - În cazul unei societăți de administrare a investițiilor, cerința de solvabilitate înseamnă cerința de capital prevăzută la art. 57 din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare.

2.3. Cerința de solvabilitate noțională

Art. 11. - În vederea calculului cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului, în cazul unei entități nereglementate din sectorul financiar, se calculează o cerință de solvabilitate noțională în sensul prevederilor art. 2.

Art. 12. - În cazul unei societăți financiare holding mixte, cerința de solvabilitate noțională este calculată în conformitate cu regulile sectoriale aplicabile sectorului financiar cel mai important din conglomeratul financiar, determinat în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2006.

SECȚIUNEA a 3-a Metode tehnice de calcul

3.1. Metoda consolidării contabile

Art. 13. - Calculul cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului entităților reglementate dintr-un conglomerat financiar este efectuat pe baza situațiilor financiare consolidate.

Art. 14. - Cerințele suplimentare de adecvare a capitalului sunt calculate ca diferență între:

a) fondurile proprii ale conglomeratului financiar, calculate pe baza poziției financiare consolidate a grupului; elementele eligibile sunt acelea care sunt prevăzute în regulile sectoriale aplicabile; și
b) suma cerințelor de solvabilitate pentru fiecare sector financiar din cadrul grupului.

Art. 15. - (1) Fondurile proprii și cerințele de solvabilitate ale entităților din grup se calculează prin aplicarea regulilor sectoriale corespunzătoare referitoare la forma și întinderea consolidării.

(2) Cerința de solvabilitate noțională pentru entitățile nereglementate care nu sunt incluse în calculul cerințelor de solvabilitate prevăzute la alin. (1) se calculează potrivit prevederilor paragrafului 2.3 din secțiunea a 2-a.

Art. 16. - Rezultatul calculului efectuat potrivit art. 14 nu trebuie să fie negativ.

3.2. Metoda deducerii și agregării

Art. 17. - Calculul cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului entităților reglementate dintr-un conglomerat financiar este efectuat pe baza situațiilor financiare ale fiecărei entități din grup.

Art. 18. - Cerințele suplimentare de adecvare a capitalului sunt calculate ca diferență între:

a) suma fondurilor proprii ale tuturor entităților reglementate și nereglementate aparținând fiecărui sector financiar din cadrul grupului; elementele eligibile sunt acelea prevăzute în regulile sectoriale aplicabile; și
b) suma cerințelor de solvabilitate/solvabilitate noțională ale tuturor entităților reglementate și, după caz, nereglementate, aparținând fiecărui sector financiar din cadrul grupului, și a valorii contabile a participațiilor în alte entități ale grupului.

Art. 19. - (1) Cerințele de solvabilitate ale entităților din grup se calculează prin aplicarea regulilor sectoriale corespunzătoare.

(2) La calculul cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului, fondurile proprii și cerințele de solvabilitate sunt luate în considerare potrivit cotei proporționale, în sensul prevederilor art. 2, deținută de societatea-mamă sau de entitatea care deține o participație într-o altă entitate a grupului.

(3) Cerința de solvabilitate noțională pentru entitățile nereglementate din sectorul financiar se calculează potrivit prevederilor paragrafului 2.3 din secțiunea a 2-a.

Art. 20. - Rezultatul calculului efectuat potrivit art. 18 nu trebuie să fie negativ.

Art. 21. - Operațiunile intragrup sunt eliminate într-un mod asemănător celui specific elaborării situațiilor financiare consolidate.

3.3. Metoda deducerii valorii contabile a participației societății-mamă/a cerinței de solvabilitate a entităților în care se deține participația

Art. 22. - Calculul cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului entităților reglementate dintr-un conglomerat financiar este efectuat pe baza situațiilor financiare ale fiecărei entități din grup.

Art. 23. - Cerințele suplimentare de adecvare a capitalului sunt calculate ca diferență între:

a) fondurile proprii ale societății-mamă sau ale entității care este liderul conglomeratului financiar; elementele eligibile sunt acelea prevăzute în regulile sectoriale aplicabile; și
b) suma cerinței de solvabilitate a societății-mamă sau a entității - lider de grup și cea mai mare dintre: valoarea contabilă a participațiilor societății-mamă în alte entități din grup și cerințele de solvabilitate ale acestor entități.

Art. 24. - (1) Cerințele de solvabilitate ale entităților din grup se calculează prin aplicarea regulilor sectoriale corespunzătoare.

(2) La calculul cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului, fondurile proprii și cerințele de solvabilitate sunt luate în considerare potrivit cotei proporționale, în sensul art. 2, deținută de societatea-mamă sau de entitatea care deține o participație într-o altă entitate a grupului.

(3) Cerința de solvabilitate noțională pentru entitățile nereglementate din sectorul financiar se calculează potrivit prevederilor paragrafului 2.3 din secțiunea a 2-a.

(4) În procesul evaluării elementelor eligibile pentru calculul cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului, valoarea participațiilor se poate determina prin metoda punerii în echivalență, prevăzută de reglementările contabile aplicabile.

Art. 25. - Rezultatul calculului efectuat potrivit art. 23 nu trebuie să fie negativ.

Art. 26. - Prevederile art. 21 se aplică în mod corespunzător.

3.4. Combinarea celor 3 metode

Art. 27. - Coordonatorul poate permite, după consultarea celorlalte autorități competente relevante și a entităților reglementate supuse supravegherii suplimentare, o combinație a celor 3 metode sau combinarea a două dintre cele 3 metode.

CAPITOLUL III Tranzacțiile intragrup

Art. 28. - Coordonatorul unui conglomerat financiar, după consultarea cu celelalte autorități competente relevante, identifică tipul tranzacțiilor intragrup pe care entitatea reglementată care este liderul conglomeratului financiar sau societatea financiară holding mixtă, după caz, trebuie să le raporteze în conformitate cu prevederile art. 18 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2006.

Art. 29. - (1) La identificarea tranzacțiilor intragrup, se consideră tranzacții intragrup cel puțin următoarele tipuri de operațiuni realizate între entitățile aparținând unui conglomerat financiar care desfășoară activitate bancară sau prestează servicii de investiții financiare, pe de o parte, și cele care desfășoară activitate de asigurare, pe de altă parte:

a) tranzacții financiare, cum ar fi: credite, dobândirea de participații, acordarea de garanții, vânzări de active, plăți de comisioane, investiții prin intermediul unei entități a grupului într-o altă entitate din acesta;

b) schimburi de servicii, cum ar fi: prestarea unor servicii auxiliare prin intermediul unei entități pe contul altei entități din cadrul aceluiași grup - funcții suport, în special în ceea ce privește prevenirea și combaterea spălării banilor, administrarea lichidității;

c) tranzacții comerciale, cum ar fi: vânzări încrucișate;

d) transferuri de riscuri, cum ar fi: reasigurări, securitizări.

(2) Coordonatorul apreciază, de la caz la caz, dacă o operațiune constituie o tranzacție intragrup.

(3) Atunci când definește sau își exprimă opinia asupra tipului tranzacțiilor, respectiv dacă acestea se încadrează în categoria tranzacțiilor intragrup, coordonatorul unui conglomerat financiar, împreună cu autoritățile competente relevante, ia în considerare structura specifică a grupului și administrarea riscurilor conglomeratului financiar.

Art. 30. - (1) În vederea identificării tranzacțiilor intragrup semnificative care trebuie raportate, coordonatorul unui conglomerat financiar, după consultarea cu celelalte autorități competente relevante și cu entitățile reglementate din conglomeratul financiar supuse supravegherii suplimentare, stabilește praguri corespunzătoare de semnificație, pe baza fondurilor proprii reglementate și/sau a provizioanelor tehnice.

(2) O tranzacție intragrup este considerată semnificativă în sensul prevederilor art. 18 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2006.

Art. 31. - În vederea atingerii obiectivelor de supraveghere suplimentară cu privire la tranzacțiile intragrup, entitatea reglementată care este liderul conglomeratului financiar sau societatea financiară holding mixtă, după caz, transmite coordonatorului cel puțin următoarele informații:

a) o descriere a tranzacțiilor intragrup pe structura tipurilor de tranzacții intragrup prevăzute la art. 29 alin. (1) și care să sublinieze gradul de interdependență a activităților desfășurate în cadrul conglomeratului financiar;

b) pentru fiecare tip de tranzacție, sensul în care aceasta se realizează în majoritatea cazurilor (de exemplu, de la sectorul bancar sau de servicii de investiții către cel de asigurări sau invers) și obiectivele urmărite;

c) modalitățile de tarifare a acestor tranzacții în interiorul grupului.

Art. 32. - Coordonatorul unui conglomerat financiar solicită entității reglementate care este liderul conglomeratului financiar sau societății financiare holding mixte, după caz, cel puțin următoarele informații cantitative referitoare la tranzacțiile intragrup considerate semnificative în sensul art. 30:

a) atunci când acestea depășesc pragul potrivit căruia o tranzacție intragrup este considerată semnificativă: valoarea nominală totală a tranzacțiilor care generează fluxuri de numerar, cu excepția operațiunilor de piață (de exemplu: credite, garanții, vânzări de active), valoarea globală a comisioanelor plătite, iar pentru operațiunile cu instrumente financiare la termen, expunerea netă globală la riscul de credit sau, în cazul stării de nerambursare, valoarea globală a noționalului;

b) pentru fiecare tranzacție intragrup, atunci când aceasta depășește pragul potrivit căruia o tranzacție intragrup este considerată semnificativă: valoarea nominală a tranzacției și data încheierii acesteia, precum și o descriere a tranzacției, identitatea părților contractante, sensul în care este realizată operațiunea și obiectivele urmărite.

Art. 33. - Entitățile reglementate dintr-un conglomerat financiar trebuie să dispună de un proces adecvat de identificare, măsurare, monitorizare și control pentru tranzacțiile intragrup.

Art. 34. - Coordonatorul, respectiv autoritățile competente relevante pot aplica, față de societățile financiare holding mixte sau față de entitățile reglementate, după caz, măsurile sau sancțiunile corespunzătoare, potrivit prevederilor art. 43, 44 sau 46 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2006, dacă se consideră că tranzacțiile intragrup pot periclita situația financiară a entităților reglementate din cadrul unui conglomerat financiar. În acest sens, se vor avea în vedere, fără a fi limitative, situațiile în care tranzacțiile intragrup:

- a) determină un transfer necorespunzător de capital sau de profit de la entitățile reglementate;
- b) sunt încheiate sau executate de către părți de pe alte poziții decât cele care reprezintă interese economice diferite și pot fi dezavantajoase pentru entitatea reglementată;
- c) pot afecta în mod nefavorabil solvabilitatea, lichiditatea și profitabilitatea, la nivel individual, ale entităților din grup;
- d) sunt utilizate în scopul fraudării cerințelor prudențiale la nivel sectorial, în particular a celor referitoare la adecvarea capitalului.

Art. 35. - (1) Entitatea reglementată care este liderul conglomeratului financiar sau societatea financiară holding mixtă, după caz, raportează anual compartimentului cu atribuții în domeniul supravegherii din cadrul autorității competente desemnate în calitate de coordonator informațiile solicitate de acesta cu privire la tranzacțiile intragrup semnificative.

(2) Transmiterea datelor prevăzute la alin. (1) se face în termen de 3 luni de la finele perioadei de referință.

CAPITOLUL IV Concentrarea riscurilor

Art. 36. - Coordonatorul unui conglomerat financiar, după consultarea cu celelalte autorități competente relevante, identifică orice concentrare de riscuri pe care entitatea reglementată care este liderul conglomeratului financiar sau societatea financiară holding mixtă, după caz, trebuie să o raporteze în conformitate cu prevederile art. 18 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2006.

Art. 37. - (1) La identificarea concentrărilor de riscuri, coordonatorul are în vedere cel puțin expunerile față de:

- a) un client;
- b) grupuri de clienți aflați în legătură sau grupuri de persoane aflate în relații speciale;
- c) clienți dintr-o anumită zonă geografică;
- d) un anumit sector economic;
- e) anumite produse;
- f) prestatori de servicii;
- g) apariția unor dezastre sau calamități naturale.

(2) Atunci când definește sau își exprimă opinia asupra concentrărilor de riscuri, coordonatorul unui conglomerat financiar, împreună cu autoritățile competente relevante, ia în considerare structura specifică a grupului și administrarea riscurilor conglomeratului financiar.

(3) Sunt considerate persoane aflate în relații speciale cu o entitate din cadrul unui conglomerat financiar cel puțin următoarele:

- a) celelalte entități din cadrul conglomeratului financiar;
- b) membrii organelor de administrare, conducere sau supraveghere ale entităților din cadrul conglomeratului financiar;
- c) acționarii semnificativi ai unei entități din cadrul conglomeratului financiar;
- d) soțul/soția, rudele și afinii până la gradul al doilea inclusiv ai oricăreia dintre persoanele prevăzute la lit. b) și c).

Art. 38. - (1) Entitatea reglementată care este liderul conglomeratului financiar sau societatea financiară holding mixtă, după caz, raportează coordonatorului orice concentrare semnificativă de riscuri față de un client, față de un grup de clienți aflați în legătură sau un grup de persoane aflate în relații speciale, din momentul în care expunerea față de oricare dintre aceste categorii este egală sau depășește 10% din fondurile proprii ale conglomeratului financiar.

(2) Coordonatorul, după consultarea cu celelalte autorități competente și cu entitățile reglementate din conglomeratul financiar, poate impune, de la caz la caz, raportarea și a altor categorii de concentrări semnificative de riscuri.

Art. 39. - Entitățile reglementate dintr-un conglomerat financiar trebuie să dispună de un proces adecvat de identificare, măsurare, monitorizare și control al concentrărilor de riscuri.

Art. 40. - (1) Entitatea reglementată care este liderul conglomeratului financiar sau societatea financiară holding mixtă, după caz, raportează anual compartimentului însărcinat cu supravegherea din cadrul coordonatorului informațiile solicitate de acesta cu privire la concentrările de riscuri semnificative.

(2) Transmiterea datelor prevăzute la alin. (1) se face în termen de 3 luni de la finele perioadei de referință.

CAPITOLUL V Dispoziții finale

Art. 41. - Nerespectarea dispozițiilor prezentului ordin atrage aplicarea măsurilor și/sau a sancțiunilor prevăzute la art. 43 și 44 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2006, respectiv la art. 226, 227, 229 și 284 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului sau, după caz, la art. 39 alin. (3) din Legea nr. 32/2000 privind activitatea de asigurare și supravegherea asigurărilor, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 42. - Prezentul ordin intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2007.

*

Prezentul ordin transpune prevederile art. 6.4 și ale anexelor I și II din Directiva 2002/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2002 privind supravegherea suplimentară a instituțiilor de credit, a societăților de asigurare și a societăților de servicii de investiții financiare dintr-un conglomerat financiar, precum și modificarea directivelor Consiliului 73/239/CEE, 79/267/CEE, 92/49/CEE, 92/96/CEE, 93/6/CEE și 93/22/CEE și a directivelor 98/78/CE și 2000/12/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 035 din 11 februarie 2003.

Președintele	Președintele	
Președintele	Comisiei Naționale	Comisiei de
Consiliului de administrație	a Valorilor Mobiliare,	a
Supraveghere		
al Băncii Naționale a României,	Gabriela Anghelache	Angela
Asigurărilor,		
Mugur Constantin Isărescu		
Toncescu		